

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	160 Lei
Pe jumătate de an	80 "
Pe un pătrar de an	40 "
Un număr	3 Lei.
Pentru străinătate pe un an	260 Lei.

Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimite administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.

Vizitațiunea canonică.

(Continuare)

Nicolințul-mare

Niciodată Nicolințul-mare n'a simțit o mai puternică pulsație de viață religioasă, decât în ziua primirii arhipăstorului.

Vre-o 80 călăreți, având caii împodobiți cu flori și cu stegulețe tricolore, au așteptat pe P. S. Sa afară de comună, iar la intrarea în comună, fanfara din Ritișor și cea din Alibunar, în fruntea mulțimei poporului, care iubila de bucurie.

S'a format un impozant convoiu — în frunte banderul și cu cele 2 fanfare — care a condus pe P. S. Sa până la biserică, unde sub un arc de triumf de toată frumusețea erau adunați bătrânii satului. — Cei doi preoți ai locului: Teodor Petrica și Teodor Cioban, în frumoase ornate și încunjuțați de copiii îmbrăcați în stihare, așteaptă pe Arhiepiscop în poarta bisericii, în mijlocul membrilor consiliului comunal, al comitetului și epitropiei parohiale.

Sosind P. S. Sa la biserică, primarul comunei George Cioloca îi adresează călduroase cuvinte de binevenire, asigurând pe P. S. Sa că toți fiii acestei fruntașe comune curat românești vor fi totdeauna, ca și părinții lor, credincioși credinței și Bisericii noastre străbune. Arhiepiscopul îi mulțumește pentru dragostea ce i-se arată, apoi îmbrăcând mantia și luând în mână toiagul arhiepiscopesc, împărtășește binecuvântarea Sa poporului adunat.

Intrăm în sf. biserică, care este de o frumusețe rară și care ar putea împodobi oricare oraș reședință de județ. Se săvârșește rugăciunea de mulțumită. Răspunsurile le dă corul din comună, condus cu multă dibăcie de cătră învățătorul Traian Petcu, care este un adevărat luminător al poporului din acel sat.

La finea doxologiei, preotul T. Petrica bineventează pe P. S. Sa, arătând bucuria ce simte astăzi poporul credincios, văzând pe Arhipăstorul în mijlocul său. Asigură pe P. S. Sa, că și de acum încolo vor lupta pentru

izbânda legii noastre strămoșești și pentru izbânda tuturor bunurilor și adevărilor moștenite.

P. S. Sa răspunde, că nu mai mică este și bucuria P. S. Sale, căci i-s'a dat posibilitatea să-i vadă și să vadă și rodul muncii lor închinată lui Dumnezeu. Când a fost, pe vremuri, în această comună, înainte cu 35 ani, ca diacon în suita fericitului episcop Nicolae Popea, i-s'a arătat locul pe care doriau să-și zidească biserica. Astăzi îi află într'un măreț lăcaș de închinare, în jurul căreia sunt două case parohiale confortabile. Biserica mai are și ceva avere. Toate acestea arată, că au avut păstori buni, precum au și astăzi, și că inimile credincioșilor sunt pline de înțelepciune și har. Vredniția lor din trecut pentru P. S. Sa este chează și pentru viitorul acestei comune. Le pune apoi la inimă să fie cetățeni loiali ai Statului S. H. S. și credincioși M. S. Regelui, ținând însă la tezaurul moștenit dela părinți, pentruca orice vrăjmaș ar veni să le strice rosturile și să-i clinească din lumea noastră sufletească, să nu reușească.

Dela biserică P. S. Sa a fost condus cu litia până la casa parohială. Aici P. S. Sa s'a întreținut cu membrii corporațiunilor parohiale, interesându-se de toate nevoile lor bisericesti și școlare.

Intr'aceasta s'a adunat tot poporul înaintea casei parohiale și a întins o horă de bucurie, cum rar s'a văzut în Nicolinț.

Cina ni-s'a servit în casa ospitală a păr. T. Petrica, fiind invitați și onorații satului. P. S. Sa a ridicat masa curând, căci pe mâne-zi era proiectată vizitațiunea în cele trei fruntașe comune din protopresbiteratul Panciovei.

Ajungând la hotarul protopopiatului Vârșetului, ne despărțim cu oareșicare părere de rău de păr. protopresb. Tr. Oprea, dar' ne mângăiem cu aceea, că peste 3 zile iarăși ne vom întoarce în protopopiatul P. On. DSale. Și ne mângăiem și cu speranța, că și în protopopiatul Panciovei vom avea parte de aceeași primire plină de însuflețire și dragoste către Arhipăstor.

(Urmează).

Taxele de cult.

Fixarea și încasarea lor.

Un pretor a adresat nu de mult unui proto-pop din eparhia noastră un act oficial în legătură cu o repartitiune a unei comune bisericești.

În acest act oficial se cuprind următoarele:

„Părerea noastră e că aruncuri în forma cum se făceau în trecut nu mai pot avea loc în stările actuale cu atât mai vârtos, că orice aruncuri se pot face numai pe baza unor regulamente stabilite în baza legilor în vigoare și cari trebuiesc votate de către consiliile comunale și aprobate de către prefectura județiană sau de Ministerul de interne“.

„Cum aruncul de față a fost întocmit fără observarea acestor formalități, respectivul perceptor ar comite prin încasarea acestui arunc abuz de putere, (încasare de taxe ilegale,) pentru cari cazuri codul penal prevede reclusiune dela doi până la trei ani.“

„Rugăm să binevoiți a da ordin parohiilor Dv. în acest sens“.

Părerea aceasta, exprimată de un organ administrativ al statului, chemat să execute legea, ușor poate să aibă drept urmare, că și-o însușesc și alții, cari o aud susținută de un pretor, având pretorul în baza funcțiunii ce ocupă și autoritatea cuvenită în organismul administrației politice de a-și impune altora părerea.

De aceea nouă, celor ce stăm în serviciul Bisericii, ni-se impune datorința să analizăm mai de aproape această părere la lumina legilor țării.

Să vedem mai întâi ce zice Legea pentru organizarea Bisericii ortodoxe române.

În baza art. 4 al acestei legi: „Biserica ort. rom. își reglementează, conduce și administrează prin organele sale proprii și sub controlul statului, afacerile sale religioase, culturale, fundamentale, și epitropești“.

Cu alte cuvinte Biserica noastră este autonomă.

Trecând acum dela Biserica în general la parohie, ca la o parte constitutivă a Bisericii vedem, că Statutul pentru organizarea Bisericii ort. rom. în art. 26 o definește astfel: „Parohia este comunitatea bisericească a credincioșilor, clerici și mireni, cari sub conducerea parohului, susțin, cu mijloacele lor materiale și morale, una sau mai multe biserici, cu așezămintele și personalul lor“.

Criteriul parohiei, care ne interesează în firul expunerilor de față, îl formează mijloacele materiale, fără de cari mijloace o parohie nu se poate nici imagina.

Reiesă aceasta din unele atribuțiuni ale adunării parohiale, cuprinse în art. 38 al Statutului și anume:

sub lit. c). examinarea și aprobarea propunerilor consiliului parohial relativ la zidirea, repararea sau înzestrarea bisericii, a casei parohiale și eventual a altor clădiri bisericești, culturale, fundamentale, de caritate și epitropești, aparținătoare parohiei;

sub lit. d). examinarea și aprobarea măsurilor proiectate de consiliul parohial pentru înființarea de fonduri în scopuri bisericești, culturale, filantropice și în general, pentru adunarea mijloacelor bănești necesare parohiei;

sub lit. e). fixarea taxelor de cult în folosul parohiei;

sub lit. f). examinarea situațiunii materiale a personalului bisericii din parohie și hotărârea măsurilor în caz de trebuință, pentru îmbunătățirea ei, în conformitate cu normele de salarizare ale clerului;

sub lit. i). examinarea și aprobarea bugetului și inventarului și

sub lit. l). deciderea în privința cumpărării, vinzării și grevării imobilelor.

Din cele de mai sus se învederează, că adunarea parohială nu numai că este îndreptățită, ci chiar datoare să se ocupe de anumite chestiuni a căror executare reclamă mijloace materiale și că parohiilor li-se recunoaște dreptul, pe care l-au avut întotdeauna, de a fixa taxe de cult asupra credincioșilor în folosul parohiei.

Prin urmare repartitiunile, pe cari le votează corporațiunile noastre bisericești și le aprobă consiliul eparhial, sunt legale și executabile.

Deci taxele de cult în folosul parohiei n'au să fie votate nici de consiliile comunale, nici aprobate de către prefectură, ci în baza art. 38 al Statutului, votat de legislația țării, au să fie fixate de adunarea parohială, iar în înțelesul art. 8 al Regulamentului pentru administrarea afacerilor epitropești în parohii, votat de Congresul Național Bisericesc, au să fie aprobate de consiliul eparhial.

Știm cu toții, că comunele noastre bisericești în parte covârșitoare au zidit biserici, școli și case parohiale, au făcut adaptări, reparaturi și renovări de zidiri și au înzestrat aceste zidiri cu cele trebuincioase din darea de cult pe care au încasat-o dela credincioși după o cheie oarecare, care cheie iarăș credincioșii au votat-o, căci comunele noastre bisericești n'au avut, precum nici astăzi nu au, averi, din cari să fi acoperit atari spese.

Dreptul de a fixa taxele de cult, care drept ni l-a fost recunoscut Statul ungar, dușman

Bisericii noastre, statul român l-a întărit prin faptul, că *expressis verbis* l-a cuprins în cadrele Statutului pentru organizarea Bisericii ort. rom.

Deci nicidecum nu stă părerea aceea din capul acestui articol, că „aruncuri în forma cum se făceau în trecut nu mai pot avea loc în stările actuale“.

Interesul statului este să aibă cetățeni religioși-morali, cei ce respectă legile țării, cei ce sunt pătrunși de cugetul îndreptat spre pace. De aceea a și recunoscut statul în toată vremea dreptul comunelor bisericești de a impune taxe de cult asupra credincioșilor. Și pentruca cei gata de jertfă să nu fie prea împovărați prin aceea, că numai ei contribuie la sarcinile bisericii, pune statul la dispoziție puterea sa executivă la încasarea acestor taxe față de cei ce așteaptă, ca față de ei să se aplice măsuri de constrângere.

Art. 30 al Legii pentru regimul general al Cultelor recunoaște din nou dreptul Bisericii când zice: „Culte pot impune credincioșilor lor contribuțiuni pentru scopurile arătate în articolul precedent“, adică pentru întreținerea cultelor și instituțiilor lor. Apoi continuă: „Aceste contribuțiuni vor putea fi încasate și prin organele fiscale ale statului, dar numai pentru instituțiile și exigențele bisericești și culturale existente în momentul promulgării legii de față (adică a legii cultelor) și în condițiunile stabilite, prevăzute în regulamentul de aplicare al legii“.

„Pentru încasarea prin organele fiscale ale statului a eventualelor contribuțiuni impuse pentru noi instituțiuni și exigențe Cultele vor trebui să obțină aprobarea prealabilă a Ministerului de culte și Ministerului de finanțe“.

Va să zică o altă lege dispune, că Cultele pot impune în sarcina credincioșilor taxe și că aceste taxe se pot încasa de organele executive ale puterii statului. În consecință receptorul respectiv prin încasarea acestor taxe nu comite nici un abuz de putere, dimpotrivă stă pe bază legală, pentru care nu poate ajunge în conflict cu codul penal.

Și pentruca, ce am desvoltat mai sus în teorie, să ilustrez și cu cazuri concrete, culese din praxă, amintesc că dieceza rom. cat. din Timișoara a fost încunostințată sub Nr. 54.913 din 30 Octomvrie a. c. din partea administrației financiare, că în comuna T..... s'a încasat suma de 75.000 lei din darea de cult de 101.886 lei și că și restul e pe cale a se încasa, ceea ce n'ar fi fost posibil, dacă „aruncuri în forma cum se făceau în trecut n'ar avea loc în stările actuale“.

Cunosc și un alt caz, care încă combate părerea greșită, pe care am analizat-o.

O pretură a suspendat încasarea executivă a dării de cult în comuna G....., iar Ministerul de interne a îndrumat față de această procedură telegrafice pe prefectul județului să satisfacă cererii diecezei în privința încasării acestui impozit bisericesc.

Am aflat cu cale a comunica aceste două cazuri concrete, pentru a pune capăt în mod neîndoeloc părerilor greșite în acest obiect de mare importanță pentru Biserica noastră.

Oricât de important însă ar fi acest obiect, argumentele invocate sunt pentru puțini credincioși actuale, fiindcă cei mai mulți credincioși ai noștri sunt atât de pătrunși de necesitatea acestor taxe de cult, încât când e vorba să se facă ceva în interesul bisericii, nu numai că le votează cu tot dragul, ci țără să aștepte încasarea lor forțată, le și plătesc de bună voie în urma simțului lor desvoltat pentru a aduce jertfă pe altarul Bisericii.

Dar despre acest simț de jertfă al credincioșilor noștri, iubitori de Biserică, fie-mi permis să scriu cu altă ocazie.

A. Mooca.

Gânduri despre patrie.

Adevăratul patriotism este să ști a te jertfi cu entusiasm și bucurie pentru poporul și patria ta, personificarea vecinicii zicea filosoful german Fichte în celebrele sale „Discursuri către națiune“.

Nu se găsește nimic exagerat sau uimitor în cuvintele rostite de filosoful german pentru îmbărbătarea conaționalilor săi. Mai ales, dacă ne gândim la timpul și împrejurările în cari acestea au fost rostite. Succesele rapide ale mareșului corsican, care după bătălia dela Jena, în mai puțin de un an supuse stăpânirii sale întreg poporul german, aduse acest popor într'o stare de toropeală morală — rezultat al teribilei înfrângeri suferite de această națiune de pe urma biruinții lui Napoleon. Cuvintele de îndemn la refacere și de curagioasă îmbărbătare la ridicarea armelor împotriva dușmanului națiunii întregi, sunt ecoul neadormitei conștiințe naționale, care veghia la căpătăiul destinelor unui neam robit.

Este însă surprinzător, că tocmai autorul „Caracterelor fundamentale ale spiritului veacului“ — apărută în 1804, în care se face apoteoza umanității, ideea cosmopolitismului — este, nu mai mult decât un an mai târziu, apologistul poporului german, deci susținătorul și legitimatorul ideii naționale.

Iată deci, cum împrejurările au schimbat convingerile unui om luminat.

Ideea cosmopolită — pentru a deschide o paranteză asupra ei — o găsim din cele mai vechi timpuri.

Filosofia stoicilor avea ca punct de mănecare această idee, pentru a ajunge la idealul înfrățirii tuturor oamenilor, cari sunt egali între sine și cu drepturi egale născuți pe lume. Religia noastră creștină este protejatoarea acestui ideal; ba luptă chiar pentruca în lume să fie „o singură turmă și un singur păstor“. Regii și împărații puternici de pe vremuri au luptat — deși poate inconștient — pentru realizarea acestei idei. Și au luptat pentru aceasta unii ca Darius, Xerxes, Alexandru Macedoneanul, Iuliu Caesar, Atila, Napoleon ș. a. cari au tins către cucerirea întregii lumi, bineînțeles, a celei cunoscute de către dânșii.

Cercetând însă bine dedesubturile planurilor acestora, unde imperfecțiunea omenească nu se poate masca pe deplin, vedem, că idealul urmărit de acești *cuceritori* are multe tendințe egoistice, josnice, deloc apreciable. Așa, Darius voia ca *Persii* săi să domineze peste națiile supuse; Alexandru Macedon, elevul ilustrului filosof Aristot, se gândia să facă, din țările cucerite, țărișoare *guvernaate de generalii săi*; iarăș Napoleon înfige *drapelurile Franței* în cetățile popoarelor înfrânte, iar pe frații săi îi face regi peste țările capitate. *Deci, în toate împrejurările luptă pentru înglobarea tuturor popoarelor într'un acelaș mare stat, dar pe deasupra dominarea unui singur popor.* Dealtfel să nu ne mire acest lucru, câtă vreme un filosof de talia lui Aristotel, care legitima instituția sclaviei, spune, că *Grecii* sunt identici cu oamenii *culți*, meniți să conducă pe barbarii, cari ca și sclavii, sunt născuți pentruca să munciască. „Căci, precum sufletul comandă trupului, așa și în stat trebuie să fie cineva, care să comande și cineva, care să se supună“. Evident această concepție era greșită, iar idealul stoicilor ni-apare tot mai mult ca o utopie. Idealul care tinde la ruperea zăgazurilor dintre popoare, la înglobarea lor într'o mare casă a tuturor este o utopie atâta vreme cât oamenii trăesc în regiuni diferite, vorbesc în felurite limbi, iar împrejurări speciale, le imprimă firi și temperamente variate...

Dealtfel marii cugetători, toți cari nu vreau să cunoască deosebire între om și om, și deci nesocotesc barierele convenționale dintre popoare, au totuș simpatie pentru națiunea din care fac ei parte. Așa de pildă J. J. Rousseau, precursor al marei revoluții franceze, revoluție nu națională ci socială, expulzat fiind din Franța pentru o scriere a sa, trecând granița în Elveția, sărută

pământul acestei țări, pentrucă aci se născuse. Totașă constatașăm la filosoful Fichte puternica izbucnire a iubirii de neam, când și-a văzut țara cutropită de inamici și totașă am putea observa la cei mai mulți — sau chiar la toți — susținătorii ideii de cosmopolitism...

Omul, întotdeauna a simțit alipire către locul unde s'a născut; totdeauna inima lui i-a svâcnit mai puternic, când s'a apropiat cu trupul — sau măcar cu sufletul — de leagănul copilăriei sale. În lume, ori unde împrejurările l-ar împinge, va preferi să iubească țara lui; momentanele și întâmplătoarele ademeniri la templul umanității, nu întunecă nici odată în om candela iubirii de neam și de patrie. Au știut să adevériască acest lucru socialiștii francezi înaintea marelui războiu, când conducătorul lor Hérvey, ani de zile întemnițat pentru ideile sale, a scris cel mai avântat articol, în care îndemna tot ceeace este francez să porniască împotriva dușmanului patriei.

„*Patria este personificarea vecinicii*“ — spunea Fichte, înălțând ideea de patrie la cele mai candide sfere, pentru a-i ridica importanța ei mare. Patria a mobilizat atunci într'un chip aproape mistic, toate forțele văzute și nevăzute ale sale; la cuvântul de comandă dat de un glas autoritar; ea dă întâia lovitură fatală colosului crezut până atunci invincibil...

Gândul *patriei* ne frământă acum în preajma deceniului dintâu dela unire, care se încheie zilele viitoare. În jurul acestui gând se polarizează toată vibrația simțămintelor de curat devotament, trezind ancestrala iubire de neam și de lege.

În armonia care stăpânește ființa noastră întreagă, să nu dăm loc revanșei — așa cum de pildă filosoful Fichte dădea poporului său — ci loc să dăm celei mai calde alipiri către patrie, căci *patria este personificarea veciniei*; în numele ei izbânzile noastre sunt reale și eterne!

Din înțelepciunea celor vechi.

...*Cei ce-și închipue, că întru nimic nu le merge bine sunt lipsiți de voie bună, iar cei ce socotesc că au spor în plugărie sau în croitorie sau în oricare altă îndeletnicire, se bucură ca oameni fericiți.*

*

...*Eu cred, că a nu avea trebuință de nimic e ceva dumnezeesc, iar a avea trebuință de cât se poate mai puțin e ceva foarte apropiat de ceeace-i dumnezeesc; și că ce-i dumnezeesc este tot ce-i mai bun, iar tot ce-i mai aproape de ceeace-i dumnezeesc, e mai aproape de tot ce-i mai bun.*

(Socrate contra sofistului Antifon).

Singura cale....

În grija ce o are de a pregăti pe creștin pentru sărbătoarea Nașterii Domnului, Biserica a orânduie popasuri de reculegere și întărire sufletească, prin sărbătorile fixate. Primul dintre aceste popasuri, așezat la începutul postului — în 21 al lunii Noembrie — este sărbătoarea „Intrării Maicii Domnului în biserică.”

Istorisirea faptului pe care se bazează această sărbătoare este atât de simplu, iar timpul în care s'a petrecut este atât de îndepărtat, încât ar putea începe cu... „a fost odată“....doi bătrâni, Ioachim și Ana, cari se trăgeau din neamul lui David. Ei erau blânzi, drepți, miloși, temători de Dumnezeu. Duceau trai liniștit și viață religioasă; erau iubiți și respectați de prieteni și cunoscuți dar, ...nu aveau copii!... Socotindu-se acest fapt ca o mare „ocară“, erau tare mâhniți și se rugau neîncetat lui Dumnezeu să se îndure și să ridice de pe capul lor ocara, să le dea și lor un copilăș. Au făgăduit chiar în fața altarului că de le va fi ascultată ruga, vor închina pruncul templului, ca să slujească lui Dumnezeu. Și ruga lor ferbinte a fost ascultată. La trei ani după naștere au adus copilul la templu așa cum făgăduiseră“. Cât de simplu și totuși cât de emoționant!... Căci pe cât este de simplă istorisirea, pe atât este de vie icoana pe care ne-o înfățișează. Și câtă vreme de atunci!. Și parcă ar fi azi! Sufletul nostru se încălzește la auzul ei, întovărășește pe al bătrânilor, se întristează, speră și se bucură cu ei... de veacuri multe — aproape douăsprezece — Biserica știind că structura sufletului este și acum ca și atunci când trăiau bătrânii — aproape două mii de ani — ne-o pune în față cu aceeași nădejde, că învățăturile ce se desprind din ea vor influența asupra credincioșilor!. Și într'adevăr, una câte una se desprind aceste învățături.... iubirea de Dumnezeu; rugăciune ferbinte și statornică, credință tare, cercetarea faptelor ca să vadă dacă n'au greșit cu ceva, umilință, blândețe, milă, dreptate, dragoste copii, ținerea făgăduelii, chiar cu jertfirea mulțumirii și fericirii.... și isbesc ca un bici de foc îndeletnicirile noastre de azi!

Și cu dreptate, căci grija de cele lumesti, l-au îndepărtat pe om tot mai mult de biserică, căci plăcerile procurate de aceste bunuri trecătoare, l-au făcut ca, an de an, să ia, aceste învățături, tot mai puțin în seamă ba chiar să le batjocurească. Și așa.... iubirea de Dumnezeu a fost înlocuită cu hulirea lui; credința... cu necredința; blândețea... cu ferocitatea; mila și dragostea de aproapele... cu robirea, jefuirea și omorârea lui; umilința... cu obrăznicia; nașterea copiilor atât de ferbinte dorită de bătrâni.. socotită ca cea mai mare nenorocire; numărul lor mare... ca pedeapsă dumnezeiască; îngrijirea lor... ca îndeletnicire rușinoasă; mersul la biserică... ca un adevărat chin; grija de suflet... ca cea mai mare prostie... Iată starea în care ne aflăm!.

...Dar „creștinii“ aceștia cu asemenea convingeri și obiceiuri formează poporul nostru, statul nostru de curând încheșat, care, în consolidarea ce urmărește are nevoie de buni Români creștini, gata de orice jertfă, înzestrați cu virtuți sufletești, în cari să fie sădită adânc legea morală. Grija de viitorul neamului de o parte, criza morală în care ne sbatem de alta, ridică și pentru stat, dar și pentru Biserică tot mai accentuat o problemă de interes vital,educația morală. Bazată pe legile morale, creatoare de virtuți, de obicinuințe cari preocupă și se imprimă în sufletul nostru, cu mintea și organismul nostru și ușurează repetarea acțiunii în cazuri similare, educația morală se accentuează tot mai mult ca singura cale, care conduce la eșirea din acest greu impas în care ne aflăm. Grija de viitor ne obligă să dăm o deosebită atenție educației mai ales a copiilor și tineretului, nădejdea de mâine a neamului.

...La rezolvarea acestei probleme trebuie să lucreze mână 'n mână și familia și școala, dar mai ales Biserica. Am zis „dar mai ales“ fiindcă Biserica cu exemplele pe cari ni le pune în față și pe cari ne îndeamnă, ni le impune să le urmăm, completează și ușurează munca și a familiei și a școlii, așteptând dela acestea acelaș ajutor prin practicarea aceloraș învățături și principii.

Și într'adevăr, în familie este timpul când în copil se dezvoltă puterile și funcțiunile sufletești. Hrana de căpetenie, pe terenul acestui fel de educație, o formează nu atât cunoștințele pe cari nu le înțelege, ci, acțiunea, obicinuința ce se întipărește și lasă o dără, care ușurează, la rândul ei, repetarea acțiunii. Familia însă, ori nu se pricepe, ori se sbate în criza amintită. Neîngrijit, nesupravegheat, copilul crește... la întâmplare! Fiind primele acțiuni și cunoștințe, iar organismul crud, se imprimă puternic și, ușor devin a dona natură!...

Lucrurile acestea au fost cunoscute și practicate de mult, căci iată cum se exprimă înțeleptul Solomon: „învăță pruncul pe calea sa, că și după ce va îmbătrâni nu se va depărta dela aceea“. (Pilde 22, 6).

În această stare îl primește școala.... timpul când ajung la matură dezvoltare toate puterile și funcțiunile sufletești,... timpul când încă se pot îndrepta multe din greșeli!... Dar, școala în alcătuirea ei de azi se ocupă numai cu înmulțirea cunoștințelor. Fiecare materie îi pretinde pe copil specialist.... Sufletul lui nu știe încotro să se mai împartă,memoria lui se încordează, se luptă cu bogăția de amănunte și de cele mai multe ori se pierde printre ele. La vârsta la care este, sufletul lui este dornic să primească! Dar în predarea, religiei, singura cale care poate dezvolta unitar și armonios, prin exemplificarea principiilor ei, catihetul abia dacă are timp într'o biată oră pe săptămână să dea sumar, cunoștințele teoretice. Când și unde să pună practica?... Iată de ce în viață, în fața împrejurărilor diferite, face așa cum s'a obicinuit, nu cum cere legea morală, pe care a învățat s'o cunoască și s'o explice, dar, ... nu s'o aplice!...

Iată de ce am zis dela început că „mai ales“ Biserica e chemată să facă această educație! Prin serviciile Dumnezești la cari ne chiamă,.... prin învățăturile pe cari ni le pune în față în icoane clare prin exemplele vie pe cari ne îndeamnă, ne obligă chiar, să le punem în practică, Biserica urmărește zi de zi, sărbătoare de sărbătoare, acest sfânt și nobil scop.

Să venim dar la biserică, și mic și mare, și bărbat și femeie și bogat și sărac, cu mințile și sufletele pregătite ca să învățăm *calea către Domnul*.... Să intrăm în ea întotdeauna desbrăcați de cele lumești și curății întocmai ca pruncul și ca bătrânii cari l-au adus pe el... Ascultarea înțelegerea și practicarea învățăturilor Bisericii numai în acest chip vor fi *singura cale* care va duce la îndepărtarea stării de azi de care toți ne plângem și pentru a căreia alungare căutăm diferite căi.

D Popescu.
profesor.

Foștilor mei parohieni din Globurău.

*Micuț al meu sătuțe, cu tristele ruine,
Mă poartă gândul eară azi înapoi spre tine...*

*Te văd tăcut cum stai pe malul sterp de râu,
Cum stai cu mintea'ndouă, când ape fără frâu
Vin să-ți scoabească malul, să-ți sape temelia,
Să samene în urmă pietrișul și pustia.*

*Tu stai atunci la gânduri, când ape tulburi, sterpe
Incep spre temelia bisericii să sepe...*

*Tu te-ai mutat departe; dar dorul strămoșesc
Te ține tot pe malul, ce ape îl scobesc.*

*In tine scump sătuțe frumoasă-era-viața!
Voioșii tăi localnici în toată dimineața
Porneau la câmp afară, muncind pământul greu;
— Pe brazdă și'n postată munciam atunci și eu —
Voios cânta o doină, sclipea o sapă'n soare,
Bătea-un voinic o coasă, cânta o fată mare...;
Ear' soarele din ceruri cu raze'nbelșugate
Iși trimitea salutul holdei de grâu coapte.*

* * *

*Aici e altă viață! Bat surd ciocane grele
Și tremură pământul când se lățesc oțele,
Aici vezi fețe triste, brăzdate de durere;
Căci mina de cărbune vai! multe jertfe cere.
O lume ofilită scobește sub pământ,
Nu-i raza cea de soare și nu-i nici vesel cânt.
Prea mândră era viața sătuțe drag al meu,
Bogat era în daruri înaltul Dumnezeu.
Dar vezi sătuțe dragă, în zi de sărbători
De Domnul tu atuncia uitai adeseori.
Când eu plecam genunchii la poale de altar
Biserica „Globene“, tu o vedeai cam rar;
Uitai de binefaceri, ce Domnul le revarsă;
Uitai că El dă ploaia pe gliă'n soare arsă...*

O umbră călătoare pe o câmpie'n floare!....

Trecută e mâniaea.....

.....Azi inima mă doare,

*Că știi sătuțe dragă c'avântul tinereții
Mi-om îngropat în tine și farmecul vieții
Și ntreagă fericirea și trei copii ai mei...*

Te plâng sătuțe dragă pe tine și pe ei.

Rusca-Montană.

Iosif Delaglob.

STIRI

Locale.

În Dumineca din 18 l. c., întâia din cinstitul Post al Nașterii Domnului, la sf. liturgie a predicat Prea Sfințitul nostru episcop. Arătând neasemuitul fel de a vorbi al Mântuitorului, care prin pilde și parabole învăța pe popor, P. S. Sa trece la esplicarea evangheliei zilei. Evangelia celei dintâiu Dumineci din post conține parabola despre bogatul căruia i-a rodit țarina. Unicul gând, unica preocupare a acelu om era, cum să-și adune el rodul țarinei sale, unde să-și așeze acest rod. Și singur își răspunde: „strica-voiu jinițele mele și le voiu mări și voi zice sufletului meu: suflete ai destule bunătați bea, mănă, veselește-te“... El nu știe, în înfrigurarea ce-l stăpânește când se gândește la mulțimea averilor lui, că acest suflet are altfel de trebuințe, căci alta este menirea lui, decât să bea și să mănânce. Glasul care îi amintește de acela care, cu dreptate, îi va chema 'ntro noapte, pe neașteptate, sufletul la sine, ne aduce aminte cât este de neînsemnată viața noastră. Câștigăm averi, chiar cu sudoare, cum zice Scriptura — dar nu cugetăm la rostul aceluia; nu ne îngrijim, — că nu putem să grijim — de ele după moartea noastră. Moștenirea ce lasăm este nu odată, motiv de neînțelegere, de ceartă și ură între frați sau moștenitori, încât de multe ori nasc procese fărâmițându-se și nimicindu-se chiar întreaga avere lăsată. Și aceasta provine de acolo, că în viață fiind nu ne preocupăm de fel — sau ne preocupăm de tot puțin — de zestrea morală, sufletească, ce lasăm copiilor noștri. Păcatul acesta al iubirei de argint ne biruște și ne stăpânește până intrată, încât nu ne dă răgaz să îngrijim de latura cea mai de seamă a ființei noastre, de suflet. Hrănirea acestuia și chiar îmbuibarea lui cu bunuri pe cari molile nu le rod și furii nu le fură este învățătura Mântuitorului care indirect se desprinde din parabola aceasta a Lui; sufletul să ni-l cultivăm în noi și în urmașii noștri!

*

După amiază s'a deschis, la biserică catedrală, seria de conferințe aranjate de „societatea ortodoxă-națională a femeilor române“, în cadrele de activitatea ale acestei

societăți. A vorbit Prea On. Domn Romulus Aneuşa, consilier referent eparhial și președintele aceste societăți, despre *pregătirea* pentru înălțătorea sărbătoare a Nașterii Domnului, despre *pocăință*. Mijloacele prin cari ne pregătim să primim cu vrednicie sărbătoarea mielului, care vine ca să moară pentru noi, sunt *căința* pentru păcatele ce am făcut și apoi *împlinirea de fapte bune*, căci precum zice Apostolul neamurilor „nu auzitorii legii se vor îndrepta, ci cei ce fac poruncile legii (Rom. 2,13). Căința părerea de rău pentru păcate este scara ce ne ridică la sferile mântuirii. Exemplul cel mai nimerit despre adevărata căință este Maria Magdalena. Aceasta și-a ales *partea cea mai bună* — zice Domnul, — căci nimeni ca ea n'a suferit durerea conștiinței pentru păcatele comise. Ea însă s'a știut ridica în fața aceluia pe care l-a jignit mai adânc, prin *umilirea* ei, prin înfrângerea inimii sale.

Oratorul a analizat apoi, cu multă atențiune, stările sufletului acelei femei, care treptat, pas cu pas, își pune întreaga ei ființă în slujba unui alt ideal, pe care ea îl și atinge, prin căința sa sinceră pentru păcatele săvârșite. Maria Magdalena ni-se prezintă astfel ca tipul omului decăzut, care însă poate să se ridice, prin *regretul*, păcălor făptuite, *renunțarea* la ele și începerea altei vieți; spre această nouă viață să tindem și noi ca adevărați creștini.

Miercuri în 21 Nov. a fost sărbătoarea „Intrării în biserică“. După sf. liturgie — oficiată de preoții-parohi locali, P. O. D. Protopresbiter și de diaconul episcopesc — Prea Sfinția Sa, Părintele Episcop a vorbit, în legătură cu Apostolul zilei despre biserică, locașul de închinare la Dumnezeu. Evreii, întru început n'au avut un local propriu pentru închinare. Moisi construiește *cortul sfânt*, după indicațiunile lui Dumnezeu, înăuntrul căruia se păstrau tablele legii. Mai târziu cortul sfânt este înlocuit cu *templul*. În templu este adusă Preacurata Fecioară la vârsta de trei ani. Aci își petrece ea anii prunciei, crescând în spirit de *evlavie* și *credință în Dumnezeu*. Acest spirit de supunere către biserică a fost înăscut sfintei Fecioare, ai cărei părinți crescuseră în duh religios, și i-a fost cu grijă alctit în biserică, în jurul căreia și-a făcut ea anii prunciei. Astăzi mai mult ca oricând această atmosferă de religiozitate, cu miros de tămâie și lumânări aprinse trebuie cultivată; în acest mediu, de evlavie, de alipire către biserică și învățăturile sale trebuesc crescuți copiii noștri. Mamele au aci rolul important, căci ea este aceea care imprimă caracter fiilor lor; cum sunt mamele așa sunt și așa vor crește și copiii lor!..

*

După masă s'a oficiat Vecernia, după care a urmat a doua sărbătoare religioasă a femeilor ortodoxe. La această sărbătoare a cuvântat profesorul dela Academia noastră teologică, Dl. Dimitrie Popescu. Cuvântarea sa despre sărbătoarea *intrării în biserică*, ca cel dintâiu popas în

drumul Postului Crăciunului și importanța Bisericii din punct de vedere educativ — prin crearea de obișnuite și rezultate practice în viața noastră creștinească — este redată în acest Nr. al foaiei.

Monument lui Nicolaie Filipescu. Duminica trecută s'a inaugurat la Focșani, în cadrul unor duioase dar înălțătoare serbări, inaugurarea monumentului marelui român, care a fost Nicolae Filipescu. Reprezentanții guvernului, la această inaugurare, au fost Dnii Al. Vaida-Voevod și Sever Bocu.

Bilete de 1000 Lei false. Constantându-se, că o sumedenie de bilete de 1000 Lei false circulă pe piață, Serviciul financiar dela prefectura județului Timiș-Torontal a dat anumite explicațiuni privitoare la modurile de a distinge biletele bune de cele false și deci de a evita o pagubă importantă pentru aceia, cari dețin astfel de bilete false. Așa, biletele false de 1000 Lei au hârtia semi-velină moale la pipăit; fiind procurată din comert, îi lipsește relativ sunetul metalic. Filigranele, care la biletele bune sunt în număr de 5, la cele false sunt numai 4, lipsindu-i filigranul cu cifra 1000 de jos. Sunt redade în mod foarte grosolan. Literile și cifrele care formează identitate biletului; au tăieturi mai mici, decât ale biletului bun. Poartă data de emisiune 19/II 4. 26. Pe lângă aceste puncte de recunoaștere, mai există următorul procedeu simplu. Se așează biletul pe o bucată de sticlă sau orice alt corp neted și cu suprafață tare; se trece pe bilet cu o monedă de nichel sau alt metal prețios o dungă ușoară se va observa o urmă bine distinctă ca de creion, la cele bune, pe când pe biletul fals această urmă este pur și simplu o șgârietură, iar nu ca cea de creion. Acest procedeu servește numai la biletele de 1000 Lei, nu și la celelalte, false.

Mulțumită publică. „Societatea Crucea Roșie, filiala Caransebeș“ aduce, și pe această cale, călduroasele sale mulțumiri, tuturor binevoitorilor, cari au contribuit la laudabilul rezultatul moral și material cu ocazia șezătoarei festive, aranjată la 10 Noemvrie a. c. În special ține să mulțumească autorităților militare dela Batalionul 11 Vânători din Loc, pentru muzica militară pusă la dispoziția sa în mod gratuit, ceea ce echivalează cu considerabila sumă de 3000 Lei. Au contribuit cu bani: Primăria Orașului cu 2000 Lei; Banca Poporală, Prima Cassă de Păstrare cu câte 500; Dr. Roth cu 340 Lei; Banca Banatului, Prima Bancă Grânicerească, cu câte 300 Lei; Dr. Dragu, Dr. Gheorghe Repede, Banca Centrală Șvabească, Frații Pollák, Steinschneider, Dr. Budințian, M. Pătrășcanu, I. Tătariu cu câte 200 Lei; Corcana cu 180 Lei; Corpul Pompierilor cu 150 Lei; I. Orzescu cu 140 Lei; I. Precop cu 110 Lei; F. Pauck, D. Sgaverdia, T. Șandru, Dr. Meda, Dr. Cioloca, H. Abramescu, Gheorghe Radu, Ioan Ferentiu, Coloman Franzeu, Iosif Viragh, A. A. Hermann, Bălaci, D. Soceneanțu, Schmidt, Fleissig, G. Grünberger, Schnur, E. Vrasda, A. Bufan, Muntean cu câte 100 Lei; R. Friedmann cu 90 Lei; Fleischer cu 80 Lei; P. Pop. Twerasser, Adam cu câte 60 Lei; I. Pallik și Naiu cu câte 50 Lei; T. Savescu, Maior Trica, Prinz, Müller, Mendel, Halle, Lövenfeld, Colgea cu câte 40 Lei; Dr. Taubes, Mihoc, Vasilescu, Demetrovici, Pirtea, Saal, Vuia, Suru, Pető cu câte 20 Lei.

BIBLIOGRAFIE

Au apărut și se pot comanda dela Librăria diecezană din Caransebeș: **Cărțile de Religione** de *Dr. P. Barbu* și *Pr. P. Bizerea*, întocmite după Programă analitică ministerială a învățământului primar sancționată cu decretul regal Nr. 2244 din 25 Iunie 1925, și aprobate de Consiliul eparhiei ort. române a Caransebeșului cu ord. Nr. 4482 din 4 August 1928, — pentru:

1. Școlile de copii mici și clasa I. a școlii primare. Prețul Lei 10
2. Clasa II. și III. ale școlii primare. Prețul Lei 10
3. Clasa IV. a școlii primare. Prețul Lei 10
4. Clasele V. VI. și VII. ale școlii primare. Prețul Lei 15.

Sub tipar:

Carte de Religione pentru școlile de adulți și pentru școlile de ucenici.

Cărți de Religione pentru licee și școli normale, întocmite de aceiași autori, după noua Programă analitică:

1. Istoria Testamentului Vechiu pentru clasa I.
2. Istoria Testamentului Nou pentru clasa II.
3. Istoria bisericească pentru clasa III.
4. Istoria bisericii române pentru clasa IV.
5. Dogmele și Liturgica bisericii ortodoxe pentru clasa V.
6. Morala creștină și Dreptul bisericesc pentru clasa VI.
7. Apologetica creștină ortodoxă pentru clasa VII.
8. Metodica Religiei pentru clasa VII a școlilor normale.

Mersul trenurilor

dela 1 Noembrie 1928

	Sosirea în Csebeș		Plecarea din Csebeș	
	la ora	dela	la ora	spre
pers.	1:58	Orșova	2:16	Timișoara
pers.	2:05	Timișoara	2:20	Orșova
pers.			4:21	Timișoara
accel.	6:—	Orșova	6:07	Timișoara
mixt	7:15	Hațeg		
pers.	7:25	Timișoara		
pers.	8:08	Orșova	8:19	Timișoara
accel.	9:42	Timișoara	9:42	Orșova
simpl.	10:13	Orșova	10:20	Timișoara
pers.	12:07	Timișoara	12:25	Orșova
pers.			12:08	Timișoara
mixt	13:07	Hațeg	13:40	Hațeg
pers.	16:01	Timișoara		
pers.	15:56	Orșova	16:15	Timișoara
pers.	19:45	Timișoara	20:34	Orșova
simpl.	20:02	Timișoara	20:07	Orșova
accel.	20:33	Orșova	20:38	Timișoara
mixt.	23:05	Hațeg	20:51	Hațeg
accel.	23:33	Timișoara	23:40	Orșova

Judecătoria mixtă Caransebeș secția cf.

Nr. 3201/1928. c. f.

Publicațiune de licitație și condițiunile de licitație.

În cauza de executare pornită de urmăritoarea Ana Precupaș din Ruginoș repr. prin Dr. Dimitrie Novacescu contra urmaritului Ion Hoban din Ciuta la cererea urmăritoarei, Judecătoria ordonă licitațiune nouă în baza §. 176 din legea LX din 1881, asupra 1/2 părți a imobilelor înscrise în cf. a comunei Ciuta din circumscriptia Judecătoriei mixte Caransebeș Nr. coalei cf. 29 și anume imobilul de sub A. I. 1-4 No. top. 22/1 22/2 23/1. 23/2. Casa No. 11 cu grădina de 86 stp. 44. — 154 și 306 stp. cu prețul de strigare de 34.000 lei;

No. top. 1.266 1.267 arătură și fânați în Lunca de 1.524, 625 stp. cu prețul de strigare de 3.500 lei;

No. top. 1714/1 1714/2. 1715/1. 1715/2. fânați în Tihobu de 1 j. 121 stp. — 1 j. 122 stp. și 1310. 1310, stp. cu prețul de strigare de 21.000 lei;

No. top. 655 arătură în Grădini de 1 j. 292 stp. cu prețul de strigare de 8.000 lei;

No. top. 1004/1 arătură în Seliște de 1.116 stp. cu prețul de strigare de 3.000 lei;

No. top. 1.411 Pădure în Sușara de 1 j. 183 stp. cu prețul de strigare de 2.000 lei;

1/2 parte a imobilului cuprins în coala 447 a comunei Ciuta No. de ord. A. I. 1-4 No. top. 1024. 1025. 1026. 1027. arătură și fânați în Seliște de 1.286 stp. 1.081 stp. 347 stp. și 2 j. 02. stp. cu prețul de strigare de — 12.500 lei;

și 315/3780 parte din (moara) casa No. 17 de 140 stp. cuprins în coala No. 209 a comunei Ciuta cu prețul de strigare de 6.000 lei;

Pentru încasarea creanței de 20.000 lei capital, spese de proces și de executare de 222 lei, fixate până acum, spese de 520 lei, fixate acum pentru cererea de licitațiune, precum și pentru încasarea creanței de 3.842 lei; și 2.000 lei, capital și accesorii a lui Țațu Constantin; pentru 3.440 lei capital și acc. a lui Nicolaie Poznan pentru 40.800 lei, capital și acc. a Inst. Banca Banatului s. p. a. din Caransebeș, și pentru 1.000 lei capital și acc. a lui Nicolaie Ijac inginer.

Fixează termen pentru ținerea licitațiunii, în ziua de **22 Dec. 1928 ora 10** la casa com. a comunei Ciuta.

În baza § 150 legea LX. din 1881, condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează:

1. Imobilul supus la licitație nu poate fi vândut cu preț mai mic de jumătate resp. două treimi din prețul strigării (§ 26 XLI 1908).

2. Cei cari voesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc, drept garanție 10% din prețul de strigare, în numerar sau în efecte de cauție, socotite pe cursul fixat de §. 42. LX. 1881, ori să-i predea aceluiaș delegat chitanță de depozitarea judecătorească prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§. 147. 150. 170. legea LX 1881, §. 21 XLI 1908).

3. Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare, este dator să completeze imediat garanția fixată după procentul prețului de strigare până la acelaș procent al prețului oferit. Dacă nu îndeplinește această îndatorire nu se va ține seamă de oferta sa și nu mai poate lua parte la licitația, care se va continua fără amânare.

Caransebeș, 7 Nov. 1928.

I. Virágh mp. jud. cons.

pentru conformitate
L. Bria p. dir cf.